

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

Mortificatione vitia extingui. Cap. 8.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

Genes. 34.1.

Matth. 5.

Cassian. col. 10. c. 10.

Luca 16. 9.

1. Corin. 11. 31.

Theod. ibid.

Ansel. ibid.

Nahum 1. 9.

Et infra: Cohibeat se à ludis, & à spectaculis sæculi, qui perfectam vult consequi gratiam remissionis. Nam Dina, si se cohobisset, si inter suos remansisset, ab extraneo raptore corrupta non fuisset. Tanto igitur magis sibi caueat, & cohibeat se anima, quæ sæpe, vel semel corrupta est & rapta: timeat iam docta experimento, quod ignoravit virgo.] Hæc ille. Nos ergo vel amor propriæ commoditatis moueat, & abnegationi nostrorum sensuum & volutarum insistantus, qua ab intolerabilibus pœnis ob admilla peccata debitis liberemur. Si enim diues, qui immane facinus perpetravit propter quod sit morte plectendus, libentissimè vitam suam pecuniis redimit, aut si pecuniæ solæ non sufficiunt, exilium patienter sustinet, vel in aliquo regni propugnaculo, quod sæpe hostes inuadunt, per aliquot annos militiam exercet: quid nobis faciendum est, non iam vt vitam temporalem ad breue tempus protelemus, sed vt pœnas alterius vitæ terribiles fugiamus? Certè diuites virium corporalium sumus, diuites sensuum, diuites affectionum, diuites voluntatum. Nondum ad illam beatitudinem peruenimus, qua dictum est: Beati pauperes Spiritu, quoniam ipsorum est regnum caelorum; quia adhuc multarum cogitationum, affectionumque diuitias, amplasque substantias retinemus: quas, auctore Cassiano, Euangelicus sermo abiiciendas esse proposuit. His diuitis nostram salutem mercemur, quod fiet, si mortificationis gladio eas absiderimus, & ipsarum desertione iudicem nostrum placauerimus. Implebimûsque illud: Facite vobis amicos de mammona iniquitatis.] Nam verè istæ cogitationes, & affectiones impuræ diuitiæ sunt iniquitatis, quas iniquitas primorum peperit, nostra incuria, & negligentia comparauit, & diabolus annuens nostris vitiis inuexit. His Deum in patrem, & Sanctos in amicos querimus, cum mentes nostras per mortificationem ab ipsarum inquinamento mundamus

Alio etiam pœnarum genere solent peccata puniri, quod licet mitius sit, eo verò prædictum genus vltionis quadam ratione superat, quia non in futurum reservatur, sed in præsentem tempore ad castigationem peccatorum infligitur. Et sicut præsentia bona, quamuis minora, magis alliciunt, ita præsentia mala, quæ comparatione futurorum parui momenti sunt, magis ab aliquibus formidantur. Hoc autem genus eas pœnas comprehendit, quarum hæc vita capax est, scilicet molestias corporis, infamias, & honorum temporalium amissiones, quibus sæpe Deus peccata castigat; & has etiam studium propriæ abnegationis auerit. Verissimum enim est quod dixit Paulus: Si nos metipfos diiudicemus, nõ vtiq; iudicemur.] Nam Dominus, qui summè misericors est, & parcendi occasiones inquiri, vltionem sua manu non infert, si nostra manu videt inflictam. Vnde Theodoretus: Si vellemus vitæ nostræ rationes inire, & iustam in nos ferremus sententiam, non ferret in nos Deus, qua nos puniret, sententiã. Et Anselmus: Verferur ante oculos hominis imago futuri iudicij, & quicquid in se viderit, quod à iudice venturo reprehendi possit, & puniri, ipse nunc in seipso reprehendat, & puniat. Peccata enim siue parua, siue magna impunita esse non possunt; quia aut homine puniente, aut Deo iudicante plectuntur. Cessat autem vindicta diuina, si conuersio præcurrat humana.] Præcedat itaque humana punitio, id est, à nobismet ipsis inflicta pro peccatis castigatio, & vltio in nos diuina cessabit. Sic enim scriptum est per Nahum: Non conserget duplex tribulatio:] vel

A vt Septuaginta verterunt: Non vindicabit bis in idipsum in tribulatione.] Si ergo tribulatio pro peccatis a nobis sponte suscepta surrexit, nequam tribulatio à Domino immilla conserget. Si puniuit nos Dominus manu nostra, dum nos ad mortificationem sensuum, & affectuum incitauit, non puniet, nec conteret manu sua, quos iam castigatos & contritos ieiuniet. Quod quidem si mentis oculi sola exteriora non videant, sed ad interiora penetrant, facillè hanc rem in hominibus animaduertent. Vidimus enim non semel adhuc in virorum spiritalium cœtibus aliquos se moliter tractantes magnis molestiis corporis cruciatos, & alios acria aduersus carnem suam bella per opera mortificationis gerentes, mirabili fanitate, & robore carnis affectos. Cuius causa esse potest, quòd illi se puniunt, & ideo à Domino minimè puniuntur, & illi se palpant, idèoque à Domino castigantur. Sciebat id Iob, quare ait: Vias meas in conspectu eius arguam: & ipse erit saluator meus.] Puniam, inquam, præteritas actiones meas, si quas punitio dignas inuenero, & (iuxta Hebræam lectionem) hoc mihi euadet in salutem. Scio namque quia si me ipsum ob errata castigauero, Deum non tam experturus sum iudicem, quam habiturus saluatorem. Sciamus & idem nos, & sancto, ac spiritali ieiunio à licitis etiam nos abstinemus, ne pœnas à Domino illatas sustentemus. Quòd si tentator suggesserit, vt verbis Augustini utar: Quid facis, quia ieiunas, defraudas animam tuam, non ei das quod eam delectat, tibi ipsi ingentis pœnam, tuus ipse tortor & cruciator existis. Deo ergo placet quia te crucias? Ergo crudelis est, qui delectatur pœnis tuis. Responde huiusmodi tentatori: Excrucio me planè, vt ille parcat, do de me pœnas, vt ille subueniat, vt placeam oculis eius, vt delectem suauitatem eius. Nam & victima excruciat, vt in aram imponatur.] Expende igitur seriò hanc primam mortificationis vtilitatem, quòd à peccatis auellit, & pœnas alterius vitæ euacuat, & pro pœnis debitis in hac vita satisfacit, qua consideratione animatus, incipe iam vt maiora mala fugias, aliquam molestiam suppottate, & te ipsum mortificatione cohibere.

Iob 13. 15.

Augus. tra. de vtilit. ieiunij c. 3. To. 9.

Mortificatione vitia extingui.

CAPVT VIII.

NON Tantùm mortificationis studium peccata consumit, verùm & radices peccatorum, scilicet vitia, & prauos habitus euellit, ne iterum pullulent, & crimina fructus mortis emittant. Sicut enim radices arborum nullo humore rigatæ siccantur; ita vitia nouis actibus non irrigata flaccescent. Hos autem novos actus abnegationis studium tollit, dum animam à nouis peccatis auerit. Sicut etiam ignis lapidibus obrutus, & cineribus oppressus extinguitur, deficiente sibi fomite, quo se ipsum sustentet: ita vitiorum ignis abnegatione circumdatus, & pabulo recentium actuum priuatus, ipsa oppressione necatur. Quam sæpe in conuersionibus peccatorum hoc vidimus, & gratiæ efficacitatem mirati sumus? Quæ cum eos à pristinis delictis cohibet, ex superbis humiles, ex gulosis abstinentes, ex luxuriosis castos, ex iracundis mites efficit. Atque adeò sapienter

Ricardus

Ricard. ad Psal. 90.

Ricardus Victorinus omnem de vitiis partam victoriam mortificationi corporis, & cordis ascribit. Cum enim vitia in duo genera vitiorum, carnalium & spiritualium, diuisisset, subdit: Carnalia triumphamus per disciplinam corporis, spiritualia vero per disciplinam cordis. Et infra: Copiosior est corruptio spiritualis, quam corruptio corporalis, congressioque spiritualium vitiorum multo densior est, quam congressio vitiorum corporalium. Contra hos utrosque animae hostes oportet sanè fortiter dimicare: & alij quidem conterendi sunt corporis afflictione, alij autem affligendi cordis contritione.] Hæc ille. Istamque vitiorum extinctionem illo Davidis carmine, cum eodem patre puto signatam, quo Dauid ait:

Psal. 90.

Cadent à latere tuo mille, & decem millia à dextris tuis.] Vitia enim carnalia, quæ pauciora sunt, numero millenario; vitia vero spiritualia, quæ plura sunt, numero decem millenario signantur. Sed tam hæc, quam illa victa cadunt, cum Domini scuto circumdati, abnegatione pugnamus. Si vero vel in minimo eis assenserimus, ipsa nos vincunt, & igne concupiscentiarum adurent. Quid enim fecit Samson, ut segetes Philistinorum incenderet? Apprehendit trecentas vulpes, & faces ligauit ad earum caudas, quas igne succendens, & vulpes dimittens, omnia frumenta illorum absumpuit. Sic diabolus interdum Samsonem imitatur, ut virtutes in nobis perdat: faces enim accensas in caudis vulpecularum, hoc est, in motibus vitiorum sensualitatis, voluptates ligat, quæ si discurrere sinantur, nos sine dubio virtutis vacuos derelinquent. Quare his cogitationum mollium discursibus abnegatione resistendum est, si segetem meritorum nostrorum volumus ab incendio seruare, & frumenta bonorum operum, quibus sustentamur, custodire. Merito vero dicimus hominem hæc cogitationibus abnegatione resistere, quoniam cum illæ placeant carni, & sensibus blandiantur, eas respue-re, nihil aliud est, quam vitam sensualem perimere, & hominem sibi ipsi, quod delectat, denegare.

Si quis igitur velit hunc concupiscentiæ ignem, quem vitia accendunt, confopire, actiones aduersus illum abnegationis aggreget, quibus eius potentia omnia vastanti resistat. Si quis cupiat vitia paulatim minuere, & tandem, afflante Dei spiritu, omnino fugare, motus eorum insurgentes, & nos instantes, assidua resistentia, & conatu in oppositam partem, mortificet. Si quis exoptet vitæ spiritualis, quam proficitur, seruare diuitias, in sensibus, & affectibus, & voluntatibus suis abnegationem custodem ponat, sine qua non diues bonorum, sed vacuus & vanus permanebit. Vitium enim, quod in corde immortificato regnat, non tantum illud vanum efficit, sed & ipsummet vitium vanitas est, quæ nos inanes, id est, inutiles & virtutibus vacuos reddit; quam vanitatem absque mortificatione nullis à proprii cordis habitaculo poterit ablegare. Verumtamen, inquit sanctus Dauid, vniuersa vanitas omnis homo viuens.] Quare ut homo vanitas non sit, viuens non fit: ut non vanitatis, scilicet vitio, subiaceat, quo inutilis & infructuosus efficitur, moriatur abnegatione sui, quam possumus vocare mortem iustorum; quæ illum à vanitate ad veritatem virtutum transferat, & hominem vitis mortuum, sed Deo & virtuti viuum efficiat.

Psal. 38. 6.

Tunc sanè Deo & virtuti viuimus, cum Deo subdimur, & secundum virtutis præscriptum, vitam nostram instituiamus. Et cum ista subiectio pax mentis sit, qua superiori consentit, & se ab illo regi, ac gubernari sinit, relinquatur vitam nostram in pace consistere. Hanc pacem vitia turbant, & tollunt, iuxta illud Iacobi: Vnde bella, & lites in vobis? Nonne hinc?

Iacobi 4. 1.

A Ex concupiscentiis vestris, quæ militant in membris vestris?] Ergo quod pacem affert, manifestè vitis repugnat. At abnegatio est quoddam seminarium pacis, quoniam qui se in illicitis abnegant, Deo se subiiciunt, proximis debita reddunt, corpora propria non dominari, sed in suo loco stare permittunt. Non dubium igitur, quin hi mortificatione vitis obsistant. Ipsum autem oblitere vitis, & repugnare illis, vincere est, quia sicut cum assentimur vitis, vincimur, ita eum repugnamus, victores euadimus. Ergo qui repugnant vitis, vitia vincunt atque prosternunt. Ipsum autem prosternere, vitia extinguere est; quoniam vitia hostes sunt proterui & indomiti, in quorum conditionem nunquam induces, quod viua seruiant, & virtuti tanquam victici vel ad momentum obediunt. Ergo qui vitia prosternunt, vitia & habitus prauos extinguunt. Sed mortificatio vitis oblitit (vt manifestum est) & vitia vincit; igitur ipsa est instrumentum gratiæ Dei, quod mores vitiosos extinguit.

B Mortificatio quidem est, quæ in homine nomen iniqui, & vitiosi perimit, & nuncupationem viti studiosi & spiritualis concedit. Quod certè non faceret, nisi vitia, & mores prauos extingueret. Nam si sapientia nomen sapientis, & pulchritudo nomen pulchri, & misericordia nomen misericordis attribuit, liquet, quia & sapientia insipientiam destruit, & pulchritudo deformitatem tollit, & misericordia immisericordiam euertit. Ergo si mortificatio studiosum & spiritualem facit, manifestè vitia virtuti, & vitæ spirituali contraria subuertit. Ab ipsa vero hominem studiosum, & spiritualem vitæ sectatorem fieri, non ego dico, sed Paulus, dnm ait: Qui autem sunt Christi, carnem suam crucifixerunt cum vitiis & concupiscentiis.] Quisnam sunt Christi sectatores? An iniqui? An impuri? An carnales homines? Et quæ participatio iustitiæ cum iniquitate? Aut quæ societas luci ad tenebras? Aut quæ conuentio Christi ad Belial?] Christi igitur sectatores sunt virtutis amatores, puritatis cultores, & vitæ spiritualis profellones. Christi sunt, Christo deuoti, vt exponit Ambrosius. Christi sunt, qui sunt possessio Christi, qui sunt ex parte Christi, qui sunt membra Christi, & sequuntur vestigia passionis eius, vt interpretatur Anselmus. Et quid est crucifigere vitia & concupiscentias? An vitia fouere? An concupiscentias enutrire? Non, sed illa destruere, istas autem mortificare. Est itaque viti Christiani, & studiosi aptissima verbis Pauli assignata descriptio: quod ille sit, qui concupiscentias suas abnegat, & vitia sua diligenter mortificat. Vnde Anselmus, Serui Christi laborant, vt neque opera vitiorum faciant, neque concupiscentias carnalibus vel in corde consentiant. Et reprimendo carnis voluptates, crucem sibi ipsis faciunt, ac præceptis iustitiæ, quasi quibusdam clauis, se configunt, vt praua actionem, & peruersam voluntatem in se ipsis refrænent.] Constat ex his mortificationem vitam esse, & officium Christiani hominis, quæ ipsum Christi sectatorem, vel si mauius Christiferum, id est, Christi imaginem crucifixi ferentem efficit. Ac proinde ad mortificationem spectat abolere veteris Adæ aduersam imaginem, ex vitis veluti ex multis membris compositam, quam eadem mens simul cum vera Christi imitatione deferre non valet. Quod manifestè Paulus ait: Sicut portauimus imaginem terreni, portemus, & imaginem cælestis.] Et quare id ô Paule? Subiicit: Hoc autem dico fratres, quia caro, & sanguis regnum Dei possidere non possunt, neque corruptio in corruptelam possidebit.] Suadeo, inquit, vobis, vt deponatis terreni hominis, id est, peccatorum, ac vitiorum imaginem, quoniam illa circumdati

Galat. 5. 24.

2. Corin. 6. 14.

Ambros. ibid.

Ansel. ibid.

Vbi supr.

1. Corin. 15. 49. n. 50.

regnum

regnum cœleste, & immortalitatem non possidebitis. Si autem imago terreni hominis à gloria reiicit, etiam à participatione imaginis Christi Saluatoris excludit. Quia nemo hac insignitus imagine, & virtutum Christi opibus locupletatus, indignus regno iudicabitur.

Sicut ergo gentes illæ, quæ terram Abraham promissam possidebant, vno continuo bello ab Israelitis, Domini favore suscepto, deletæ sunt; ita & vitia gentibus illis signata, vno mortificationis confictu vincuntur, & vna quasi non interrupta pugna profligantur. Et homo ex gratia Dei secum ipse pugnans, terram propriæ mentis, vt eam laus securusque possideat, ab hostibus eam occupantibus, id est, à vitiis expurgat. Ideoque iure optimo Augustinus abnegationem, quam abstinentiam spirituales appellat, corporali ieiunio præponit, quoniam hoc, si solum sit, solum carnem domat, & vitia carnis ad summum comprimunt: illa verò omnia vitia, & prauos mores interficit. Duo, inquit, sunt abstinentiæ, & crucis generata, vnum corporale, aliud spirituale. Vnum à potu, atque epulis temperare, appetitum gulæ à delectationibus, & mollissimis suauitatibus coercere, ab iis, quæ per tactum, & gustum, visumque decipiunt, sensum viriliter reuocare, ac violenter abstrahere; Alterum abstinentiæ, & crucis genus est pretiosius atque sublimius, motus animi regere, & perturbationes illius modestiæ tranquillitate placare: ita ac superbiæ impetus, quasi feram bestiam refrænare, litigare quotidie contra vitia sua, increpare se quadam censura austeritatis & virtutis, & fixam quodammodo cum homine interiore conferere. Pretiosa in conspectu Dei & gloriosa crux; cogitationes malas in potestatem redigere, voluntates proprias abnegare, eaque interiori examinatione discutere, & regentis imperio subiugare. A sermone, atque opere, quo anima læditur, tanquam à cibis noxiis abstinere, & sensum ab iis, quæ contrarij sunt, spiritali temperantia sobrius custodire. Hæc Augustinus. Ecce spiritalem abstinentiam, id est, mortificationem aptè descripsit, quæ ieiunio corporali præfertur, & multo pretiosior iudicatur, quoniam ex propria natura habet, non hoc aut illud genus vitiiorum, sed omnia in viuensum vitia perimere. Hæc facit, vt dum iustus appetitum cibi, & potus temperat, & non ad voluptatem, sed ad necessitatem, & parcè, alimentum sumit, ex antea guloso & pencebrioso, abstiniens & sobrius euadat. Hæc facit, vt dum carnem domat, & libidinis motus refrænât, & non solum impura desideria, sed & minus pudicas cogitationes, quali pestes, abigit, ex inhonesto in castum hominem conuertatur, & si non virginitate, quam semel perditam recuperare non potest, at castitate, & mundicia cordis & corporis, ipsis virginitatibus exæquetur. Hæc facit, vt dum quis ad contemnendas diuitias se cogit, & ipsa necessaria non sine multa mensura, & absque cordis adhæione accipit, ex auaro, immo & ex rapacissimo prudenter largus, & moderatè profusus fiat. Hæc si iram & indignationem cohibeat, & inter iniurias, & contumelias silentium indicat, & mentis turbationem compestat, pro ira spiritum mansuetudinis infert. Hæc tandem gaudium de bonis fratrum imperans, diligentiam in bonis operibus iubens, laudes humanas, & omnem fastum, & ambitionem spernens, pro inuidia charitatem, pro acedia strenuitatem, pro inani gloria magnanimitatem, & pro superbia humilitatem imperat. Aptè igitur de abnegatione pronuntiare possumus quod de sapientia dictum est: Et cum sit vna, omnia potest, & in se permanens omnia innouat. Illa enim instrumentum est gratiæ Dei, quo vniuersa

Aug. ser.
20. de S.
7. c. 5.

Sapient. 7.
27.

A vitia destruit, & primi hominis veritate reiecta, mentem nostram quasi in nouam transfert creaturam. Nec presumptuosè abnegationi, sapientiæ nomen ascribimus; nam illa est sapientiæ pars, aut sapientiæ filia charissima, qua scimus nos ipsos regere, noxia, licet delectent, auertere, & vitia atque perfecta, licet minus appareant suauia, pulsus timoribus amplexari. Paulus certè ab hac loquutione non abhorret. Ait enim: Prudentia carnis mors est; prudentia autem spiritus vita & pax: quoniam sapientia carnis inimica est Deo; legi enim Dei non est subiecta, neque enim potest. Qui autem in carne sunt, Deo placere non possunt. Quid vocat sapientiam, & prudentiam carnis? Nonne carnis appetitus, & immoderatas inclinationes, quibus in verita, & nobis noxia disfluimus? Ita sanè. Hi namque mortui sunt, qui legi Dei non possunt esse subiecti, quoniam ab omni eò, quod ipsa iubet, exorbitant. Sapientia igitur, & prudentia spiritus erit, quæ motus istos prauos frænât, & cohibet, & quæ, vt ait Ambrosius, sequitur spiritalia, contemptis illecebris vitæ præsentis. Hæc autem ne latum vnguem à mortificatione secernitur: vt sciamus hanc verissimam esse sapientiam, quæ profectò vna cum sit, omnem vincit vitorum malitiam, ac per ingressum virtutum vires humanas innouat, & omnia nostra ex præscripto diuinæ legis attemperat.

Quòd si immortificatio, sapientia carnis est, ipsa profectò mors est? Et si mortificatio, sapientia spiritus est, & ipsa vita est: Ita quidem. Nam viuere is maximè dicitur, inquit Chrysostomus, qui vita mortificatus est. Quod, propolitis duobus hominibus quorum alter ductum sapientiæ carnis, vel immortificationis sequatur, alter verò sapientiæ spiritus, siue mortificationi se comitem ac auditorem præbeat, factis euidenter ostendit. Ille enim oculis insipientium videtur viuere, sed re vera deliciarum & rerum vilibilium amore ad peccata tractus, emoriur. Hic autem, qui apud eosdem mortuos apparet, operibus vitæ, scilicet diuinæ cognitione, & sanctis desideriis, ac rerum cœlestium amore lætatur. Huic non solum adest pura & iucunda vita, verum & vera pax, quæ necessariò legis custodiam, & cupiditatum abiectiorem consequitur. At vbi est iucunda vita, & vera pax, necesse est, vt vitia non regnent, spiritalis vitæ ac omnis pacis inimica: quæ si non semper vitam animæ tollant, sed semper pacem turbant, quandiu in corde subsistunt. Pulchrè igitur Ephraem abrenuntiationem in Baptismo factam describens, quæ nihil aliud est, quam futuræ per totam vitam abnegationis sponsio, omnium vitiiorum interfectricem existimat. Abrenuntiatio, ait, quam in Baptismo facimus, nominata quidem apparet parua, ceterum intellecta admodum magna: quam qui seruare valuerit, beatissimus erit. Paucis namque verbis cuncta, quæ nominantur mala, quæque odit Deus, valere iubemus & abrenuntiamus: cuiusmodi sunt, non vnum dumtaxat, non duo, nec decem; sed quodcumque appellatur malum. Numeratis autem multis malis, quibus abrenuntiamus, subdit. Atqui hæc ipsa abrenuntiatio, & pulchra confessio exiget à quocumque Christiano in illa die. Scriptum est enim: Quoniam ex verbis tuis iustificaberis, & ex verbis tuis condemnaberis. Iterumque Dominus ait: De ore tuo te iudico, serue nequam. Hæc pollicitatio, quam ore Ecclesiæ matris nostræ fecimus, nos ad studium mortificationis accendat; & sicut voce renuntiamus vitis vniuersis, ita & actione renuntiamus. Quod tunc profectò fiet, cum omnes concupiscentias nostras abnegauerimus. Tuñcerimus omnium

Rom. 8.
6. 7. 8.

Ambrosius.

Chrysostomus.
Rom. 13.
ad Rom.
in moralibus.

Ephraem de
abrenuntiat.

Matth. 12.

Luc. 19.

Nam. 23. 21.

peccatorum, ac vitiorum iustissimi desertores, qui ea, quæ Dei voluntati contradicunt, deserimus, & abnegationis gladio perimimus. Congruetque nobis illa populo Israelitico data laudatio: Non est idolum in Iacob, nec videtur simulachrum in Israel. Dominus Deus eius cum eo est, & clangor victoriæ regis in illo. Iam in anima, quæ aduersus suas concupiscentias mortificatione pugnavit: nullum idolum, id est, nullum vitium erectum est, iam superbia, præsumptio, ambitio, inanis gloria, iracundia, impudicitia, voracitas, & reliqua monstra prostrata sunt. Iam Dominus eam, velut templum sibi gratissimum virtutibus decoratum, inhabitat, & clangore tubæ, id est, donis, quæ perfectis virtutis dari solent, victoriam, quam de hostibus reportavit, apertè notificat. Cuius victoriæ laus in ipsum redundet auctorem, Dominum nostrum Iesum Christum, cui sit gloria & imperium in omnia sæcula sæculorum. Amen.

Mortificatione tentationes vinci.

CAPVT IX.

ALIVD bonum, & quidem cum maximis conferendum, mortificatione consequimur, quod nimirum eà omnes tentationes vincimus, & hostes animæ superamus. Et sine mortificatione, qua resistimus suadenti nobis iniqua, & nolumus pravæ suggestioni consentire, nulla potest esse victoria. Id verò comparatione temporalis belli, cui spiritualia bella sunt similia, satis patenter enuncitur. Omnia enim bella, quæ in aliquam rempublicam suscitantur, duo tantum agnoscunturbationis exordia: aut enim ab aliquo hoste, ac inimico reipublicæ, aut ab aliquo amico, qui sibi in ipsi, & suo regi deficit, vt à filio ipsius regis, vel alio ciue proveniunt. Hi ex aliqua causa vel à regno data, vel à seipsum quæ sita & accepta, solent bella mouere; nec alia possunt belli inueniri principia; hæc verò duo facile possunt firmari ex sacrarum litterarum historia. Nam bellum ab hoste susceptum fuit illud, quod suscitavit Benadad rex Syriæ aduersus regnum Israël, quando coacto exercitu suo ascendit, & obsedit Samariam. Illud etiam quod gessit Sennacherib rex Assyriorum aduersus regnum Iudæ, cum ascendit ad vniuersas ciuitates Iudæ munitas, & cepit eas. Bellum autem à ciue deficiente in initium fuit illud, quod cepit Ieroboam primus rex Israël, quando cum decem tribubus excussit iugum durissimum regis Roboam, & eisdem decem tribubus impetrauit. Et multo magis illud ab Absalone susceptum; cum aduersus Dauidem patrem insurrexit, eumque domo cedere, & in fugam se dare coegit. Ita omnis tentatio, quæ bellum quoddam est, non corporale, sed spirituale, non quod corpus, sed quod mentem inuadat, & ad aliquod peccatum impellat, aut ab hostibus, aut amicis inferatur. Illa tentatio ab hoste provenit, quæ à diabolo per se ipsum, vel per suos administratos, ad malum instigante procedit. Illa verò ab amico intentata est, quam sensus, & appetitiones nostræ ad malum procliuës excusant. Caro enim nostra, quæ sensum, & appetitum peccata suadentem continet, licet nunc inimica sit, tamen prius amica erat & sociata animæ, si homo à suo creatore non desciuisset, & in statu innocentie perdurasset. Badem ergo debet esse ratio tentationis vincendi, quæ modus & causa est bella temporalia, & visibilia superandi. Nam eodem modo superantur, vel pro-

A mouentur ea, quæ in vna, atque eadem natura conueniunt. Et nihil interest, an aliquid animatum sit, an inanimatum, an corporis particeps, vel corporis expers; quia dummodo contrarium sit, contrarij subiectione, qua sibi subditur, promouetur, & resistentia ac pugna destruitur. Calorem profecto, qui corporalis est, frigus contrarium pellit, & iustitiam, quæ incorporalis est, iniustitia opposita dissipat; & quia eadem vtrique ratio inimicitie & contrarietatis inest, eodem modo pugnant, & eadem ratione de se inuicem triumphos reportant. Atque adeo eò modo, quo bella visibilia à nobis superantur, eodem inuisibilia bella superanda sunt, nisi velimus ordinem à Deo præscriptum inuertere, & nouam, quæ nobis non succedet, rationem rerum disponendam inuenire.

B Bella autem visibilia (vt iam dicere cœperamus) resistentia facta, & hostium adepta subiectione, finiuntur. Nam dum resistimus hostibus, eos stupefacimus & fatigamus; & dum fortius bellamus, eos prosternimus, atque subiicimus, quibus occisis, aut in seruitutem redactis, aut in fugam versis, optatam pacem obtinemus. Bellorum ergo spiritualium, id est, tentationum, victoria in resistentia, & pugna, & hostium subiectione consistit. Nunc igitur ad tentationes ab amicis, id est, à carne, & sensibus, & affectibus prouenientes, oculos conuertamus, & eas ipsissima mortificatione vinci manifestissimè perspiciamus. Si enim caro lasciuia postulet, & impudicitie suggestionem me tentet; quid est eam vincere, nisi eius motus opprimere, peccatum voluptatem abnegare, & ei non moribus, quæ delectent, sed flagris, & ciliciis, & ieiuniis, quæ eam doment, respondere? Si sensus, exempli gratia auditus, rumores curiosos efflagitet; quid est eum subiicere, nisi ipsum seris circumspectionis occludere, & ab audiendis iis, quæ delectant, auertere? Si affectus ira ad vindictam tentatione prouocet, quid est eum prosternere, nisi me ipsum ad mansuetudinem cogete, inimico parcere, & ei pro silentio vocem, pro vituperio laudationem, & pro malo bonum erogare? Hæc autem omnia, actiones abnegationis ac mortificationis sunt; quare constat earum tentationum victoriam, quæ à sensibus & affectibus emanant, à nostra mortificatione pendere. Quare Basilius optimè internam pacem, victoriæ tentationum comitè, studio mortificationis ascribit. Quamuis nauis gubernatori, inquit, concessum non sit, tranquillitatem mari pro arbitrio & voluntate imponere; nobis tamen integrum est, vitam quietam, omnique vacantem perturbatione constituere, si nimirum internos tumultus, qui ab affectionibus externis proficisci solent, sedauerimus, & mentem iis, quæ extrinsecus accidunt, altiore constituerimus. Siquidem illi, qui nimis magnum studium, & curam in res mundi istius conferunt, tanquam volucres carnosæ frustra alas habentes, vnà cum esculentis suis deorsum trahuntur. Hæc ille. Quod & ego in illo bello Dauidis cum Absalone adumbratum aspicio. Nam qua ratione Dauid bellum illud vicit, & regno suo ereptam pacem restituit? Nonne cum propria carne, nempe cum filio, pugando, & cum tribus suis ductis lanceis perimendo? Ita quoque & nos dum abnegatione pugnamus aduersus nosmetipsos & carnem, affligimus hostes domesticos, nimirum carnem ipsam, & eius affectus ac desideria vincimus. Forsitan autem Roboam subditum aduersum se rebellantem non vicit, quia non pugnavit. Dixit enim Semeias propheta ad Roboam, & Iudam, & Beniamin; Hæc dicit Dominus: non ascendetis, neque bellabitis contra fratres vestros filios Israël:

Basili. orat. 2. de societate.

3. Reg. 12. 14.

4. Reg. 6.

4. Reg. 18.

2. Reg. 15.

reuertatur